

Hnutí za klimatickou spravedlnost v Domě umění v Ústí nad Labem

Ve zvýšeném parteru a nově rozšířeném výstavním prostoru ústeckého Domu umění se do 1. dubna 2020 odehrává první samostatná výstava rakouského autora Olivera Resslera *No Future is cancelled*. Vystavená díla, která jsou zpracována médiem fotografie, videa a instalace, pojí alarmující témata – hnutí za klimatickou spravedlnost, formy odporu proti ničení zemského klimatu a také lidské existence. Výstavu kurátorsky zaštiťuje Michal Koleček.

Ústřední dílo výstavy tvoří autorův nejnovější projekt *Everything's coming together while everything's falling apart* (2016—současnost), jehož jednotlivé videosnímky prezentované v podobě pěti-kanálové instalace angažovaným způsobem mapují hnutí za klimatickou spravedlnost v několika zemích Evropy (ty paradoxně v oficiální politice deklarují zájem a postupy proti globálnímu oteplování) a snahy vedoucí k nastolení ekonomického systému zcela nezávislého na spotřebě fosilních paliv. Všechny filmy výstavy protínají dva paradoxy, se kterými se potýkáme –v prvním případě se jedná o skutečnost, kdy politika mířená proti globálnímu oteplování zcela selhává, tím druhým paradoxem je vznik spontánních hnutí, které brojí proti tomuto selhání.

První film se věnuje protestům aktivistů vůči summitu COP 21 (United Nations Climate Change Conference) v Paříži v roce 2015. Na Světové klimatické konferenci se ukazuje, že vlády jednotlivých zemí nejsou s to se dohodnout na jednotných postupech účinného boje s globálním oteplováním. Druhý snímek *Ende Gelände* hovoří o vpádu 4000 aktivistů do míst jednoho z povrchových dolů těžby fosilních paliv v Lužici poblíž Berlína. Třetí film s podtitulem *ZAD* (zone à défendre) sleduje největší evropskou autonomní oblast, která vznikla v rámci boje proti výstavbě nového letiště Aéroport du Grand Ouest u města Nantes ve Francii v roce 2017. Autor mapoval spor od roku 2009, kdy aktivisté osídlili opuštěné hospodářské stavby, nebo si postavili vlastní a od té doby bojovali proti výstavbě letiště. Snímek o hnutí Code Rood vypráví o občanské neposlušnosti, k níž došlo v roce 2017 v amsterodamském přístavu, který představuje druhé největší překladiště pro přepravu uhlí v Evropě. Aktivisté ve zrychleném záběru do zdevastované země vyrývají nápis „SHUT SHIT DOWN“. Pátý film *Limity jsme my* nás zavádí do tuzemské Louky u Litvínova v severních Čechách, kde došlo k blokádě povrchového uhelného dolu Bílina v roce 2018, kdy z přibližně 400 protagonistů požadujících zastavení těžby bylo 280 následně zatčeno.

Promítané snímky nepředstavují dokument v pravém slova smyslu, tedy filmy točené z jakéhosi odstupu, naopak je z nich cítit zcela evidentní apel umělce – aktivisty. Většina snímků (až na jeden, ve kterém promlouvají výhradně samotní

aktivisté) je navíc opatřena slovním komentářem ve stylu „muzejního průvodce“ pronášeným odcizeným a klidným tónem hlasu, který místy diváka až irituje tím, jak kontrastuje s vážností daného tématu.

Celou výstavu prostupuje site-specific instalace v podobě fotografických velkoformátových tisků, které vstupují i do veřejného prostoru díky umístění přímo do „výlohy“ Domu umění a z nichž lze už z ulice vyčíst apelativní charakter této výstavy. Přístup denního světla je tímto řešením v hlavním výstavním prostoru omezen, což prezentovaným video-snímkům svědčí a ponurá atmosféra je tak ještě více umocněna. Cyklus fotografií nazvaný *How Is The Air Up There?* (2018) dokumentuje aktivisty žijící na stromech v Hambašském lese nedaleko Kolína nad Rýnem, kteří svým pobytem brání energetické společnosti RWE vykácet další stromy a rozšíření povrchového dolu.

Hrozivou atmosféru (kterou podtrhuje již zmíněné přítomí a zejména koncentrace pěti videosnímků přehrávaných ve smyčce v poměrně malém prostoru) dokresluje dvojice figurín v životní velikosti *New Model Army*, které ztělesňují aktéry hnutí za klima a onu „občanskou neposlušnost.“ Nabízí se k zamyšlení, zda by se výstavní prostor bez figurín neobešel, díky čemuž by byla místnost s „nahuštěnou“ pětikanálovou video-mozaikou podstatně čistší, ne tak nutně explicitní a o to působivější.

Soubor videí doplňují v protějším výstavním prostoru autorova starší díla – několik fotografií a jedna grafická malba – která se rovněž vyjadřují k problematice klimatické krize. Výstava *No Future is cancelled* je dalším zdařilým pokusem Domu umění v Ústí nad Labem aktivně vstupovat do veřejné diskuse v rámci bezprostřední komunity a přináší tak hlubší pohled na realitu, se kterou se každý z nás chtěl nechtě potýká. Na rozdíl od současných tendencí poukazujících na environmentální problémy planety v rámci výstavnictví vnímám výstavu *No Future is cancelled* jako velmi podnětnou a komplexní, už kvůli přítomnosti řady tematických publikací, které si hned při vstupu může návštěvník prohlížet. Výstava tak dle mého názoru úspěšně potvrzuje, že téma reagující na současnou environmentální situaci ve výtvarném umění není ještě zdaleka vyčerpané.

Kateřina Pencová